МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра театрознавства та акторської майстерності

Затверджено
на засіданні кафедри театрознавства
та акторської майстерності
факультету культури і мистецтв
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 28.08.2025 р.)

Гарант ОПП «Акторське мистецтво
драматичного театру і кіно»
Декан факультету
доц. Мирослава ЦИГАНИК
_____

СИЛАБУС / SYLABUS
з навчальної дисципліни
«ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ РОБОТИ АКТОРА НАД РОЛЛЮ»,
що викладається в межах
ОПП «Акторське мистецтво драматичного театру і кіно»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
за спеціальністю В6 Перформативні мистецтва,
спеціалізацією В6.01 Сценічне мистецтво
галуззю знань В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»

Львів – 2025

Назва навчальної дисципліни	Теоретичні та практичні аспекти роботи актора над роллю
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури та мистецтв, кафедра театрознавства та акторської майстерності
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки» В6 Перформативні мистецтва В6.01 Сценічне мистецтво ОПП Акторське мистецтво драматичного театру і кіно
Викладачі курсу	Валько Роман Миколайович, асистент кафедри театрознавства та акторської майстерності
	roman.valko@lnu.edu.ua rvalkom@gmail.com
Консультації по курсу відбуваються	Консультації у день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Zoom, або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача..
Сторінка навчальної дисципліни	https://kultart.lnu.edu.ua/course/teoretychni-ta-praktychni-aspekty-roboty-nad-rolliu
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Теоретичні та практичні аспекти роботи актора над роллю» є вибірковою дисципліною зі спеціальності В6 Перформативні мистецтва, спеціалізації В6.01 Сценічне мистецтво, ОПП Акторське мистецтво драматичного театру та кіно для першого (бакалаврського) ступеня вищої освіти денної форми навчання, яка викладається в обсязі 180 годин, 6 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS) на ІІІ курсі, у 5 та 6 семестрі.
Семестровий (підсумковий) контроль	залік
Коротка анотація дисципліни	Курс розроблено, аби надати студентам необхідні знання щодо теоретичних основ акторського ремесла у розгорнутому екскурсі їх становлення, для опановування категоріальним рядом театральної аналітики, з метою надання реальної практичної бази для майбутнього написання курсових робіт.
Мета та цілі дисципліни	Метою вивчення дисципліни «Теоретичні та практичні аспекти роботи актора над роллю» є продовження ознайомлення студентів із теоретичними, практичними та термінологічними основами акторської професії з метою набуття умінь у теоретичному обґрунтуванні здійснених сценічних робіт. Завданнями курсу є: 1. Засвоєння елементів акторської та режисерської професійної термінології, та використання їх у процесі практичної та аналітичної діяльності. 2. Опановування методом та елементами дієвого аналізу першоджерела для створення сценічного твору – назагал, та образу – зокрема.
Ключові слова	Конфлікт, мета - надзавдання, наднадзавдання, наскрізна дія, подієвий ряд, фабула, сюжет, психофізичний стан, увага, уява, фантазія, м'язева свобода, асоціативне мислення, запропоновані обставини, кола уваги, емоція, тренаж, атмосфера, етюд, образ, динаміка, ритм, темп, темпоритм, характер, характерність, персонаж, пристосування, реквізит.

Формат дисципліни	Очний
	Проведення практичних робіт та консультацій для кращого розуміння тем
Тривалість навчальної дисципліни	180 год
Обсяг навчальної дисципліни	64 години аудиторних занять. З них 32 години лекцій, 32 години практичних занять та 116 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	Після вивчення навчальної дисципліни «Теоретичні та практичні аспекти роботи актора над роллю» здобувачі вищої освіти повинні: а) знати: - основні елементи методу дієвого аналізу твору та ролі; - основні терміни театральної аналітики; - основні вимоги при написанні курсових теоретичних робіт; - прийоми і методи перетворення практичного уміння у теоретичне розуміння; б) вміти: - аналізувати та формулювати загальний спільний сценічний задум втіленого твору, образу та викладати їх у правильно скомпоновані тексти; - вільно володіти категоріальним апаратом театральної аналітики.
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	**Аналітичні навички:** вивчення концептуальних засад сценічного мистецтва дозволить розвинути здатність аналізувати складні ситуації, розбирати проблеми на складові та визначати оптимальні рішення. **Комунікаційні навички:** вивчення дисципліни розвиває уміння висловлювати свої думки письмово та усно, спілкуватися з іншими людьми, а також слухати і розуміти інших. **Навички критичного мислення:** дисципліна спонукає до критичного аналізу та оцінки інформації, теорій та концепцій, що сприяє розвитку в здобувачів здатності обґрунтовувати свої погляди та приймати інформовані рішення.
Теми	ТЕМА 1. Театр як вид мистецтва. ТЕМА 2.Надзавдання. Конфлікт. ТЕМА 3.Дієвий аналіз. ТЕМА 4.Запропоновані обставини. ТЕМА 5. Жанр та стиль. ТЕМА 6.Темп. Ритм. Темпоритм. ТЕМА 7.Основні етапи роботи над сценічним твором. ТЕМА 8.Поняття та значення атмосфери у сценічній творчості та в роботі над образом та твором. ТЕМА 9. Сценічна виразність. Характер і характерність. Внутрішня і зовнішня характерність. ТЕМА 10.Подія. Подієвий ряд. ТЕМА 11. Фабула та сюжет. ТЕМА 12.Наднадзавдання. ТЕМА 13.Сценічний простір. ТЕМА 14. Мізансцена.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових професійних акторських знань , базової обізнаності у літературі, музиці, візульнних та інших видах мистецтв.

<table>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</td><td>Презентація, колаборативне навчання, дискусія.</td></tr>
<tr><td>Необхідне обладнання</td><td>Вивчення курсу потребує використання загально вживаних програм і операційних систем, доступу до мережі Інтранет.</td></tr>
<tr><td>Література для вивчення навчальної дисципліни</td><td>Уся література, яку здобувачі вищої освіти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі вищої освіти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел інформації, яких немає у списку рекомендованих.
Основна література:
1. Арто А. Театр і його двійник. Видавництво Жупанського. Київ, 2021.
2. Барба Є. Паперове каное. Літопис. Львів, 2001.
3. Брехт Б. Про мистецтво театру. – К., 1977.
4. Брук П. Жодних секретів. Думки про акторську майстерність і театр. – ЛНУ ім. І. Франка, 2005.
5. Гротовський Є. Викладення принципів. Просценіум 1 -3, Львів, 2015.
6. Ґротовський Є. Театр. Ритуал. Перформер. – Львів, 2001.
7. Дмитрова Л. З історії всесвітнього театру. – Держ. Вид- тво України, 1929.
8. Клековкін О. Режисерська система: горизонтальний аналіз // Київ, 2024.
9. Клековкін О. Theatrica: Лексикон. Київ: Фенікс, 2012.
10. Клековкін О. Homo Digital: Формула споживання (Малий органон). Художня культура. Актуальні проблеми 1, 2019.
11. Курбас Л. Лесь Курбас у театральній діяльності, в оцінках сучасників,- документи. Смолоскип. Балтимор – Торонто, 1989.
12. Курбас Лесь. Театральні закони і акценти / Вступ і впорядкування Б. Козака.— Львів, 1996.
13. Курбас Лесь. Філософія театру / Упоряд. М. Лабінський.— К., 2001.
14. Паві П. Словник театру. Видавничий центр ЛНУ ім.. Івана Франка. Львів, 2006. 391с.</td></tr>
<tr><td>Критерії оцінювання окремо для кожного виду навчальної діяльності)</td><td>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:
Поточна успішність
практичні заняття: 40 балів семестрової оцінки (5 балів за практичне заняття);
залікове завдання: 20 балів семестрової оцінки;
індивідуальні завдання: 30 балів (15 балів за індивідуальне завдання, передбачено 2 таких завдання);
Самостійна робота здобувачів - 10 балів;
Підсумкова максимальна кількість балів 100.
<table>
<tr><td>Види робіт.
Критерії оцінювання знань студентів</td><td>Макс. кількість балів</td></tr>
<tr><td colspan="2">1. Бали поточної успішності за участь у семінарських заняттях</td></tr>
<tr><td></td><td>5 балів</td></tr>
</table></td></tr>
</table>

	студенти в повному обсязі володіють навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладають під час усних виступів, глибоко та всебічно розкривають зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов‘язкову та додаткову літературу.	**4**
	студенти достатньо повно володіють навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладають під час усних виступів, в основному розкривають зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов‘язкову літературу. Але при викладені деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.	**3**
	студенти володіють лише частиною навчального матеріалу, під час виступу викладають його фрагментарно або за допомогою навідних запитань. Теоретичні питання та практичні завдання розкриваються поверхово, без розуміння внутрішніх логічних зв'язків. Відсутня робота з рекомендованою літературою. Допускаються суттєві помилки, що свідчать про неповне засвоєння ключових понять дисципліни.	**2**
	студенти в цілому володіють навчальним матеріалом викладають його основний зміст під час усних виступів, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.	**1**
	студенти не володіють навчальним матеріалом, не здатні викласти зміст питання. Продемонстровано повне незнання теоретичного курсу та термінологічного апарату. Практичні завдання не виконані, або відповідь повністю відсутня.	**0**
	2. Самостійна робота студентів	
	Критерії оцінювання	**10**
	Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому семестровому контролі (наприклад тестуванні), до самостійної роботи здобувачів відноситься їхнє відвідування наукових конференцій чи публічних подій, лекцій, воркшопів, пов’язаних із темами дисципліни.	**10**
	3. Критерії оцінювання індивідуального завдання	**15**
	Студент демонструє глибокий аналітичний підхід, бездоганно використовує категоріальний апарат театральної аналітики. Зміст завдання повністю розкритий, аргументація базується на синтезі теоретичних знань та власного практичного досвіду. Робота структурована, логічна, написана нормативною науковою мовою та містить елементи наукової новизни або самостійної інтерпретації ролі/теми.	**14–15**
	Завдання виконане у повному обсязі. Студент впевнено володіє методом дієвого аналізу та термінологією. Робота має чітку структуру та обґрунтовані висновки. Допускаються поодинокі стилістичні огріхи або незначні неточності в аргументації, які не впливають на загальну якість аналізу.	**11–13**
	Студент оперує основними поняттями дисципліни, проте аналіз твору чи ролі має репродуктивний характер (переважає опис над аналітикою). Бракує глибини у розкритті причинно-наслідкових зв’язків між надзавданням та подієвим рядом. Використання фахової	**8–10**

	літератури має формальний характер.	
	Завдання виконане фрагментарно. Демонструється поверхове знання теоретичних аспектів роботи над роллю. Порушено логіку викладу матеріалу, тексти скомпоновані нечітко. Категоріальний апарат використовується не завжди коректно, аналітичні висновки підміняються загальними фразами.	**5–7**
	Робота має компілятивний характер без самостійних роздумів. Студент не володіє методами перетворення практичного уміння у теоретичне розуміння. Велика кількість фактичних та термінологічних помилок. Завдання потребує суттєвого доопрацювання.	**1–4**
	Завдання не представлене або виявлено плагіат. Продемонстрована повна неспроможність проаналізувати сценічний задум чи структуру ролі.	**0**
	Практичні вправи. При оцінюванні буде враховуватись творчий підхід до виконання завдань та правильність і точність розуміння та практичного втілення. **Відвідання занять** є важливою складовою навчання. Студенти зобов'язані інформувати викладача про неможливість відвідин. У кожному разі студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів, визначених для виконання усіх видів письмових та практичних робіт, передбачених курсом. **Література.** Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. П**олітика виставлення балів.** Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.	
Дотримання умов доброчесності	**Академічна доброчесність**: Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти в частині НДР будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів вищої освіти становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахуванням викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. **Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.** Принципи доброчесності в Університеті та відповідність показникам забезпечення якості вищої освіти регламентовано НАЗЯВО та положеннями Центру забезпечення якості освіти Львівського національного університету імені Івана Франка. Сайт НАЗЯВО: https://naqa.gov.ua/ Центру забезпечення якості освіти ЛНУ: http://education-quality.lnu.edu.ua/accreditation/university-documents/ Онлайн курс «Академічна доброчесність» викладений за посиланням: https://vumonline.ua/course/academic-integrity- at-the-university/.	

Позааудиторні заняття	Передбачається в межах вивчення навчальної дисципліни участь в конференціях, форумах, круглих столах тощо (за активну участь отримують додаткові бали). У рамках неформальної освіти здобувачі можуть самостійно проходити курси на онлайн платформах за темами навчальної дисципліни, що буде враховуватися при оцінюванні аудиторної та самостійної роботи здобувачів.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.